

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 910

van **ROOSMARIJN BECKERS**

datum: 23 juli 2021

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Participatiegraad hoger onderwijs - Limburg

Zoals ik de minister reeds meermaals heb meegedeeld zowel in de commissie als in de plenaire vergadering, kampt de provincie Limburg op verscheidene vlakken met beperktere onderwijskansen, wat duidelijk blijkt uit verschillende parameters inzake het onderwijs in Limburg. Een van deze parameters is de deelname van Limburgse adolescenten aan het hoger onderwijs.

Het cijferdossier 'Onderwijskansen in Limburg'[\[1\]](#) dat in het najaar van 2019 opgemaakt werd in opdracht van toenmalig provinciegouverneur Herman Reynders en dat een actualisering was van het gelijkaardige rapport van 2015, gaf ter zake een heldere inkijk. Daaruit bleek dat de doorstroming naar het hoger onderwijs bij Limburgers onder het Vlaamse gemiddelde lag. Van alle Limburgse 18-jarigen nam 59,6 procent voor het eerst deel aan het hoger onderwijs, terwijl het Vlaamse gemiddelde op 61,6 procent lag. Limburgse jongeren kiezen niet alleen minder voor een universitaire opleiding (25,2 procent tegen 26,8 procent gemiddeld in Vlaanderen), maar ook het aantal professionele bachelors in Limburg (34,4 procent) is iets lager dan in Vlaanderen (34,8 procent).

Deze cijfers dateren al van 2016, dus is het opportuun om de verdere evolutie van deze problematiek te blijven opvolgen. Via de Dataloep kan men inderdaad makkelijk de absolute aantallen vinden van het totaal aantal inschrijvingen van Limburgse studenten in het hoger onderwijs, alsook van het aantal generatiestudenten. Het globale aantal inschrijvingen van Limburgse studenten in het hoger onderwijs is tussen het academiejaar 2014-2015 en 2019-2020 beperkt gestegen van 30.147 naar 31.840 studenten (een stijging met 5,5%). Bij het aantal generatiestudenten zien we echter een zeer kleine daling van 5496 in 2014-2015 naar 5454 in 2019-2020. Men zou hier met een snelle indruk kunnen zeggen dat de verhoging van het aantal Limburgse studenten niet zozeer een verbetering is van de participatie, maar veeleer een symptoom van het feit dat Limburgse studenten langer over hun studies doen (hetzij door studieduurvertraging vanwege slechte resultaten en/of heroriëntatie, hetzij doordat hun studieprogramma's effectief langer duren). Maar natuurlijk zeggen absolute aantallen hier niet alles. Om een kwaliteitsvolle inschatting te maken van de evolutie aangaande de onderwijskansen op basis van deze parameter moet men natuurlijk de participatiegraad in acht nemen, en dus deze aantallen afmeten aan de globale demografische evolutie inzake het aantal jongeren in de desbetreffende leeftijdscohorten in de provincie.

Echter, de participatiegraad per provincie valt noch via de Dataloep, noch in het Statistisch Jaarboek van het Vlaams onderwijs te vinden. Daarom had ik graag een antwoord gekregen op de volgende vragen.

1. Kan de minister een overzicht geven van de participatiegraad van Limburgse adolescenten, als zijnde het aandeel van Limburgse jongeren dat vanuit het secundair onderwijs verder doorstroomt naar en dus participeert aan het hoger onderwijs, dit per academiejaar voor de cohorten van het academiejaar 2008-2009 tot het recentste academiejaar waarvan cijfers beschikbaar zijn?
2. Welke globale diachrone evolutie zien we ter zake? Hoe evalueert de minister deze evolutie?
3. Kan de minister deze cijfers inzake participatiegraad verder uitsplitsen naar deelname aan universitaire opleidingen versus deelname aan hogeschoolopleidingen?
4. Kan de minister deze cijfers inzake participatiegraad verder uitsplitsen naar deelname met onderscheid tussen academische bachelors, professionele bachelors, graduaat en hbo5-opleidingen (hbo5: hoger beroepsonderwijs 5)?
5. Hoe verhoudt de Limburgse participatiegraad zich ter zake ten opzichte van deze van studenten uit de andere provincies en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest?
6. Hoe evalueert de minister de desbetreffende verhouding tussen de Limburgse participatiegraad en deze in de andere provincies en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest?
7. De provincie Limburg is natuurlijk intern ook erg verschillend qua demografie en sociaaleconomische stratificatie. Zo wordt er vaak gewezen naar de vroegere mijngemeenten waar de onderwijskansen en de sociale mogelijkheden merkkelijk lager liggen dan in andere streken.

Kan de minister voor het recentst beschikbare academiejaar ook een overzicht per Limburgse gemeente geven van de participatiegraad in het hoger onderwijs?

[1] <https://limburg.incijfers.be/dossiers/onderwijs>

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 910 van 23 juli 2021

van **ROOSMARIJN BECKERS**

1. Tabel 1 toont het aantal afgestudeerden in het secundair onderwijs die al dan niet rechtstreeks doorstromen naar het Vlaams hoger onderwijs en hun participatiegraad per provincie van de instelling waarin ze afstudeerden in het secundair onderwijs (SO) en per schooljaar van afstuderen in het SO. We geven de laatst beschikbare cijfers mee, wat in dit geval betekent tot en met academiejaar 2019-2020 (getoond in de tabel als academiejaar afstuderen in het secundair onderwijs 2018-2019). De participatiegraad wordt berekend als het aandeel rechtstreekse doorstromers van de afgestudeerden in het SO.

Onder rechtstreekse doorstroom verstaan we leerlingen die afstuderen in het SO in schooljaar x en die in academiejaar x+1 ingeschreven zijn in het hoger onderwijs als generatiestudent. Een generatiestudent is een student die zich voor de eerste keer inschrijft in het Vlaamse hoger onderwijs met een diplomacontract voor een academische of professionele bachelor en sinds 2019-2020 voor een opleiding van het hoger beroepsonderwijs. De reële doorstroom naar het hoger onderwijs zal dus nog hoger liggen.

Bijvoorbeeld: Van de afgestudeerden in het SO in Limburg in 2018-2019 stroomde er 72,7% door naar het hoger onderwijs in academiejaar 2019-2020.
2. De participatiegraad van afgestudeerden aan Limburgse scholen SO nam licht af van 71,3% bij de afgestudeerden SO in 2007-2008 naar 66,8% bij de afgestudeerden in 2015-2016. Daarna gaat de participatiegraad opnieuw in stijgende lijn, tot 72,7% bij de afgestudeerden in 2018-2019. Deze stijging vanaf de afgestudeerden in schooljaar 2018-2019 is te verklaren door de overdracht van de graduaatsopleidingen van de centra voor volwassenenonderwijs (CVO) naar de hogescholen vanaf academiejaar 2019-2020.

Het klopt dat deze participatiegraad lager ligt dan in de andere provincies. Maar in de tabel kan de Vlaams volksvertegenwoordiger zien dat voor het laatste academiejaar de stijging procentueel het grootst is in de provincie Limburg. De inbedding van de graduaatsopleidingen in de hogescholen speelt hier zeker een rol in. Deze opleidingen kunnen dus helpen om de participatiegraad aan het hoger onderwijs in de provincie Limburg op te krikken.
3. Tabel 2 toont het aantal afgestudeerden in het Limburgs secundair onderwijs die rechtstreeks doorstromen naar het Vlaams hoger onderwijs en hun participatiegraad per schooljaar van afstuderen SO en per soort instelling (hogeschool vs. universiteit) waar ze zich inschrijven als generatiestudent.

Bijvoorbeeld: Van de afgestudeerden in het Limburgs SO in 2018-2019 stromen er in 2019-2020 44,9% rechtstreeks door naar een hogeschool en 29,6% naar een universiteit.

Ter vergelijking worden ook de Vlaamse cijfers weergegeven. Wat de doorstroom naar hogescholen betreft, liggen de cijfers voor Limburg in lijn met het Vlaams gemiddelde. Wat de doorstroom naar universiteiten betreft, ligt het Vlaams gemiddelde iets hoger dan het percentage in Limburg.

Studenten kunnen meerdere inschrijvingen hebben in het hoger onderwijs. Wie zowel ingeschreven is in een hogeschool als in een universiteit, zal twee keer meetellen in

bovenstaande tabel. Het totale percentage participatiegraad ligt daardoor in deze tabel ook hoger dan dit in tabel 1.

4. Tabel 3 toont het aantal afgestudeerden in het Limburgs secundair onderwijs die rechtstreeks doorstromen naar het Vlaams hoger onderwijs en hun participatiegraad per schooljaar van afstuderen SO en per soort opleiding waarvoor ze zich inschrijven als generatiestudent. Bijvoorbeeld: Van de afgestudeerden in het Limburgs SO in 2018-2019 stromen er in 2019-2020 39,4% rechtstreeks door naar een professionele bachelor, 31,2% naar een academische bachelor en 4,8% naar een graduaatsopleiding.

Ter vergelijking worden ook de Vlaamse cijfers weergegeven. Wat de doorstroom naar de professionele bachelor en de graduaatsopleiding betreft, liggen de cijfers voor Limburg in lijn met het Vlaams gemiddelde. Wat de doorstroom naar de academische bachelor betreft, ligt het Vlaams gemiddelde iets hoger dan het percentage in Limburg. Studenten kunnen meerdere inschrijvingen hebben in het hoger onderwijs. Wie ingeschreven is in meerdere soorten opleidingen, zal ook meerdere keren meetellen in bovenstaande tabel, nl. één keer per soort opleiding. Het totale percentage participatiegraad ligt daardoor in deze tabel ook hoger dan in tabel 1.

De HBO5-opleiding wordt aan de hogescholen enkel nog in afbouw aangeboden aan studenten die minstens een derde van opleiding al voltooiden aan het CVO. Aangezien bovenstaande tabellen enkel rechtstreekse doorstromers vanuit het secundair onderwijs in beschouwing nemen, is deze opleiding dus niet opgenomen in de tabellen.

- 5-6. De Vlaams volksvertegenwoordiger kan de participatiegraad van de andere provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest terugvinden in tabel 1.

De participatiegraad in Limburg (gemiddeld 70% indien alle afgestudeerden SO in de periode 2007-2008 t.e.m. 2018-2019 in beschouwing genomen worden) is lager dan deze in de andere provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De participatiegraad is het hoogst in Vlaams-Brabant (gemiddeld 79%), gevolgd door Oost-Vlaanderen (gemiddeld 76%), Antwerpen (gemiddeld 75%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest (gemiddeld 73%) en West-Vlaanderen (gemiddeld 71%).

Met onder andere de verdere uitbouw van de graduaatsopleidingen in Limburg en de mogelijk nieuwe opleidingen van de Universiteit Hasselt hopen we de participatiegraad in de provincie Limburg te verhogen.

7. Tabel 4 bevat het aantal afgestudeerden in het Limburgse secundair onderwijs die al dan niet rechtstreeks doorstromen naar het Vlaams hoger onderwijs en hun participatiegraad per schooljaar van afstuderen in het SO en per gemeente van de instelling SO.

De participatiegraad verschilt sterk per gemeente, maar dit is ook sterk te wijten aan het profiel van de instellingen secundair onderwijs in de gemeente en hun afgestudeerden. Gemeentes met instellingen die meer ASO-studierichtingen aanbieden en meer afgestudeerden hebben in ASO-studierichtingen zullen ook een grotere participatiegraad hebben in het hoger onderwijs dan gemeentes waarin er verhoudingsgewijs bv. meer BSO-studierichtingen aangeboden worden en meer afgestudeerden in het BSO zijn. Daarnaast spelen er, zoals de Vlaams volksvertegenwoordiger zelf aangeeft, ook nog demografische, sociaal-economische en andere factoren, die niet uit deze tabel afgeleid kunnen worden. Zo hebben we bijvoorbeeld ook geen zicht op het aantal studenten die in Nederland of in de Franstalige Gemeenschap gaan studeren. Deze cijfers dienen dus met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden.

BIJLAGE

Overzicht